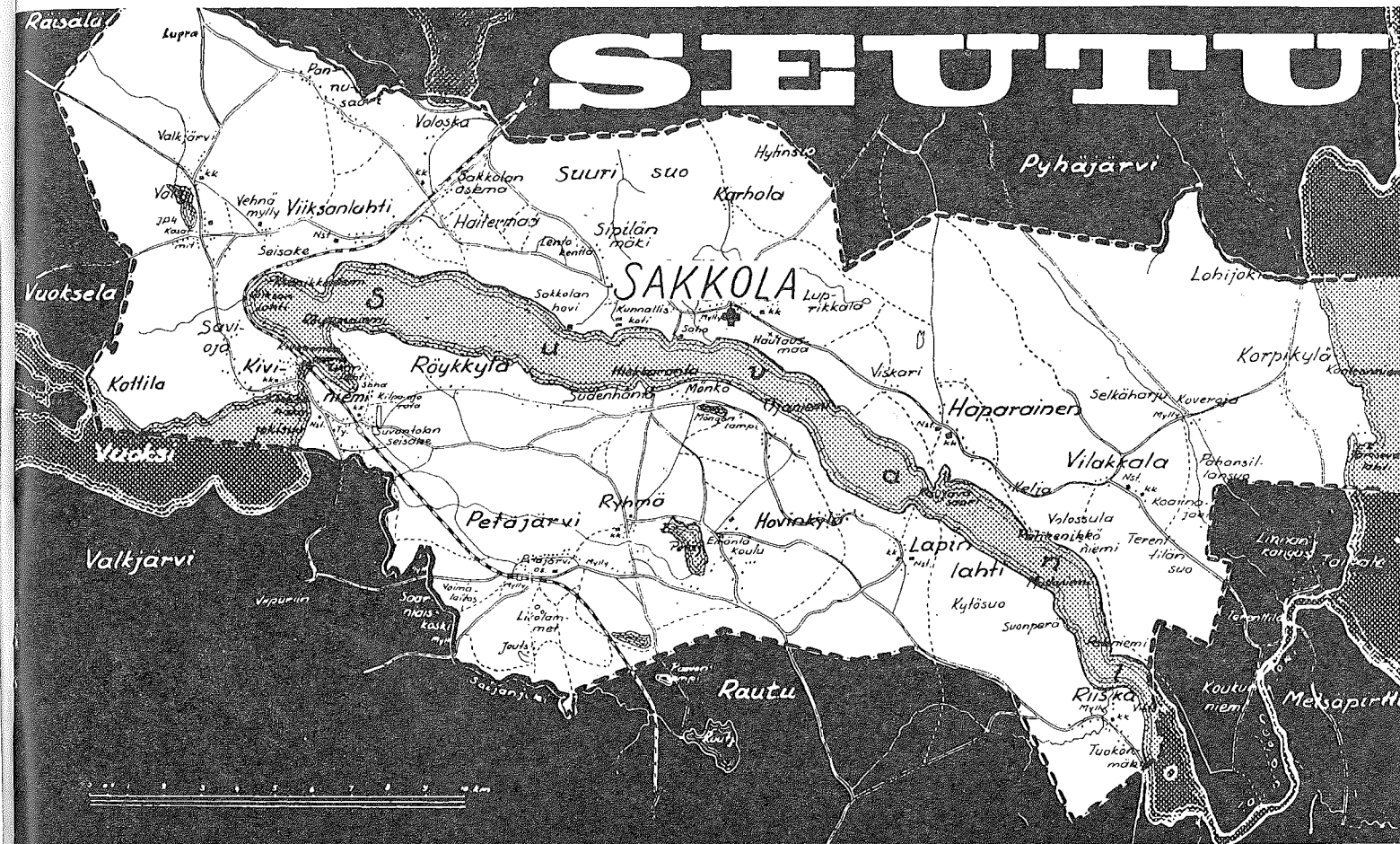
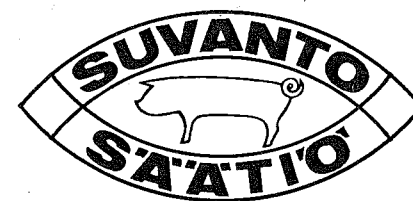

SUVANNON SEUTU

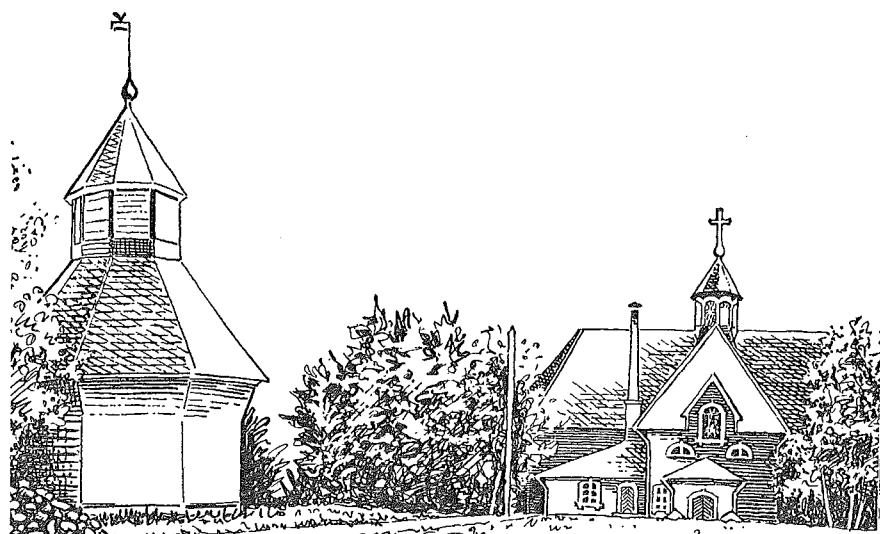
SUVANNON YMPÄRISTÖN KOTISEUTU- LEHTI • Julkaisija

N:o 4 1969
ELOKUU

JÄI SILLOIN KESÄISET MAISEMAT
JA SUVANNON ULJAS UOMA,
JA KOTOINEN ONNEMME EHEÄ JÄI,
SE SYNNYINSEUTUMME SUOMA,
JÄI RAUNIOT KIRKON JA TAPULIN,
NE MUISTOJEN OVAT VAIN UNTA.
— NELJÄNNESSÄ VUOSISADAN TALVIEN.
JO SATANUT ON RANNOILLE LUNTAI

A. AAVA
(mukailtuna)

Tapulin varjossa

Sunnuntaina, jolloin me pirkkalalaiset toivotamme sakkolalaiset tervetulleeksi pitäjäjuhlille, kehoitetaan epistolatekstissä vieraanvaraisuuteen: "Olkaa vieraanvaraisia toinen toistanne kohtaan, nurkumatta." Luulisi, ettei karjalaisia tarvitse kehoittaa vieraanvaraisuuteen. Kun karjalaispoikana olen sanonut pitäväni potattikakkarosta, niin emännät vartavasten karjalaiskodeissa ovat varustaneet papille potattikakkarat. Yritetään täyttää vieraan toivomukset ja mielihalut.

Vieraanvaraisuudessa ei ole kysymys pelkästään ruuista. Ruokaa tärkeämpää on saada "haastella". Ja haastamista tärkeämpää on havaita, miten sydämet ovat avoinna. Olen monta kertaa pannut merkille, miten Jumalan armonoma leviää juuri täten. Minkälainen on asenteemme toista ihmistä kohtaan. Ei Jeesuskaan aina saarnannut sanoin tai teoin. Se, että ihmiset saivat olla hänen läheisyydessään, se ettei hän karkoittanut ketään luotansa oli jo evankeliumia, ilosanomaa.

Vieraanvaraisuuteen kuuluu toisten palveleminen. "Palvelkaa toisianne, kukin sillä armonlahjalla, minkä on saanut, Jumalan moninaisen armon hyvinä huoneenhaltioina." Luther jo opetti, miten

ihminen on "oman itsensä ympärille käpertynyt olio" jopa hartautta harjoittaessaankin. Itsekyydestä tahtoo Jeesus meidät vapauttaa toisiamme palvelemaan. Tervetuloa Pirkkalaan! Toivot-

Pirkkalan kirkko sisältä, tänne kokoontumme juhla Jumalanpalvelukseen Sakkola-juhlilla.

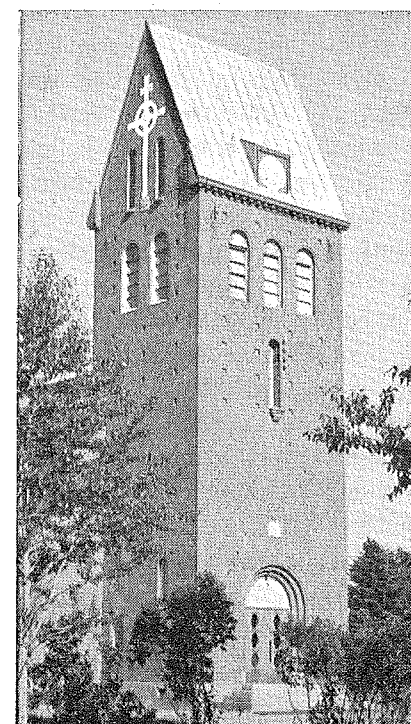
Pirkkala säilyttää itsenäisyytensä kunta-uudistuksenkin jälkeen

Pirkkalan kunta sijaitsee Pirkanmaan sydämessä Pyhäjärven eteläpuolella, rajoittuen idästä ja pohjoisesta Tampereen kaupunkiin, lännestä Tottijärven ja Vesilahden kuntiin, etelästä Lempäälän kuntaan.

Nykyinen Pirkkalan kunta on muodostunut siten, että v. 1922

tavasti piirakat maistuvat, toivotavasti saamme taas haastaa toistemme kanssa ja toivottavasti täällä tapaatte Jumalan armon avartamia ihmisiä, joiden lähellä saamme tuntea, että Jumalan valtakunta on minuakin varten.

Erkki Pennanen

Pirkkalan kellotapuli, josta kirkon kutsu kuuluu meille kaikille 3. päivänä elokuuta. Kuunnelkaamme kutsua!

silloinen Pirkkalan kunta jaettiin Pohjois- ja Etelä-Pirkkalaan, jälkimmäiseen liitettiin v. 1925 Anian kylä Vesilahden kunnasta. Kun Pohjois-Pirkkalan kunnasta muodostettiin v. 1937 Nokian kaupunki, Etelä-Pirkkalan kunnan nimi muutettiin 10. 12. 1937 annetulla Valtioneuvoston päätöksellä pelkäksi Pirkkalaksi.

Kunnan pinta-ala on 103 km² ja kunnan väkiluku on n. 6500 henkeä. Viimeisen väestölaskennan mukaan jakaantuivat elinkeinoryhmät seuraavasti: Maa- ja metsätalous 12 %, teollisuus 50 %, rakennusala 11 %, kauppa 9 %, liikenne 4 %, palvelukset 7 % ja muut alat 7 %. Joten Pirkkala on huomattavassa määrin teollisuuspaikkakunta. Suurin osa teollisuusväestöstä saa toimeentulonsa Tampereen kaupungin alueella sijaitsevista työpaikoista, pääosa Valmet Oy tehtaalla.

Maatalouden osuus tulee lähitulevaisuudessa entisestäänkin pienemmäksi, kun Tampereen Uusi lentokenttä rakennetaan Pirkkalaan Sarkkalan kylän viljelysalueelle. Taajamien väestöosuus on n. 70 %, Loukonlahden asuma-alueen kerrostaloalueen rakennusten valmistuttua, parin vuoden kuluessa, nousee kunnan väkiluku lähelle 10 000 asukasta.

Kunnallisteknilliset työt kunnassa, viemäroinnin, vesihuollon, teitten ja valaistuksen osalta on viety erittäin pitkälle. Kouluasioissa Pirkkala on koko Pirkanmaassa edellä kävijä, sillä kuntaan valmistui viime syksynä uusi kokeiluperuskoulu, jossa nyt 3 päivää elokuuta Sakkolan Pitäjäjuhlat pidetään. Ajanmukaisen vanhainkodin

lisäksi on Pirkkalaan rakenteilla Vanhustentalo säätiön rahoittaman kerrostalon rakennustyöt. Rakennus tulee valmistuttuaan kokonaisuudessaan vanhusten käyttöön. Säätiön rahoittajina ovat Pirkkalan kunta ja seurakunta.

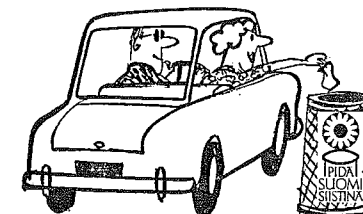
Sakkolalaisten ja yleensä karjalaisten osuus kunnalliselämässä on erittäin aktiivista, kunnanvaltuustossa on tälläkin hetkellä kaksi Sakkolan Kirkonkylän kasvattia: Opettaja Veikko Lopenen ja mv. Aapro Jääskeläinen. Kunnanhallituksessa on jäsenenä Olli Laamanen, hänkin Sipilänmäen poikia. Myös lautakunnissa on karjalaisedustus. Kunnan asiat on hoidettu kuntalaisten ja kunnan edun mukaisesti.

Sakkolaiset ovat hyvin kotiutuneet Pirkkalaan, pienten alkuhankaluuksien jälkeen on yhteistoiminta kaikilla aloilla ollut erittäin myönteistä. Taloudellisestikin on jo elämä suhteellisen kestäväällä perustalla, vaikka alkuun lähtiesä olikin vain kuokka ja kirves.

Moni sakkolainen on poistunut täältä maalliselta kuokkamaaltaan nukkuen rauhaisaa unta Pirkkalan kirkkotarhassa. Nyt edessä olevilla Sakkolan pitäjäjuhlilla muistamme heitä ja toivotamme Heille Rauhaisaa Lepoa.

Aapro Jääskeläinen

Siisti jälkesi...

...harkiten!

PIRKKALAN KOULUOLOISTA

Pirkkala kuuluu niihin maamme ensimmäisiin kuntiin, joissa on suoritettu kokeilutoimintaa peruskoulua silmällä pitäen. Aluksi kokeilutoiminta tapahtui kunnallisen keskikoulun puitteissa, nykyisin käytetään nimitystä kokeiluperuskoulun yläaste. Kokeilutoiminta alkoi Nuolialan koulun tiloissa, mutta lokakuulla -68 päästiin uuteen ajanmukaiseen koulurakennukseen, joka sijaitsee kuntakeskuksessa Suupallaa.

Uuden koulun rakentaminen tapahtui varsin ripeästi, sillä kuntyöt aloitettiin marraskuussa 1967, voitiin opetustyö aloittaa jo lokakuun alussa 1968. Nyt valmistunut rakennus on ensimmäinen vaihe isommasta kompleksista, johon tulee kuulumaan vielä keskuskoulu (= peruskoulun ala-aste) ja kunnallisen lukion tarvitsemat tilat. Käytössä olevalla uudella koululla on tilavuutta n. 15000 m² ja sen tähänastiset kustannukset ovat n. 2,45 milj. markkaa. Arkkitehti Pekka Ilveskoski oli pääsuunnittelijana ja rakennusliike Anttila Oy pääurakoitsijana. Koulutalon juhlanan vihkimisen suoritti piispa Erkki Kansanaho tammiukuun 25 p:nä 1969 ja eturivi-paikoilla nähtiin mm. Kouluhallituksen pääjohtaja R. H. Oittinen.

Koulun tiloja, etenkin juhlasalia on käytetty moniin eri tarkoituksiin. Se on ollut jo monen suuren kokouksen pitopaikkana, kuten Pirkanmaan Maakuntaliiton neuvottelupäivien, opettajien piirikokouksen, Tampereen eteläisen tarkastuspiirin hiihtokisojen sekä työ- ja taitokilpailujen näyttämönä. Eniten se kuitenkin palvelee kuntalaisten omia harrastuksia lähinnä lentopalloilusta erilaisiin kursseihin ja henkisiin kilpailuihin asti. Toivottavasti myös tämän ke-

säisille Sakkola-juhlille tuleville on väljälti tilaa uuden koulun suojissa, jotta voitaisiin haastella ja kertoa kuulumisia muista pitäjistä pitkän tauon jälkeen.

Peruskoulusta on viime vuosina paljonkin kirjoitettu, puhuttu ja keskusteltu, mutta siitä huolimatta lienee paikallaan muutama sana Pirkkalan peruskoulusta. Opetusohjelma on jokseenkin entisenlainen luokilla I—VI. Varsinainen näkyvämpi poikkeus tapahtuu III:lla luokalla, josta alkaen oppilaat saavat tehostetumpaa opetusta laskennossa ja äidinkielessä (vai pitäisikö sanoa matematiikassa ja suomen kielessä) mm. ryhmäjakojen ansiosta. Uutena "lajina" III-luokkalaisilla on englannin kieli. Näin toivotaan oppilaiden saavan pitävemmän pohjan III—IV luokilla jatkettaessa sitten peruskoulun yläasteen (VII lk:lta eteenpäin) eri tasoisilla oppikursseilla. I—VI luokkien oppilaat käyvät siis edelleen oman kylän koulua, joita kunnassamme toimi viime lukuvuonna viisi. Yksi niistä, Anian koulu kuitenkin päätettiin lakkauttaa kesäkuun valtuustokokouksen lähes yksimielisellä päätöksellä. Syy lienee tuttu: oppilaspula!

Kun opilaat sitten suoriutuvat VI:lta luokalta, he jatkavat peruskoulun yläasteella ja saavat valita esim. englannissa, matematiikassa ja luonnonopissa laajan kurssin, keskikurssin tai suppean kurssin. Yhteisten aineiden (esim. uskonto, äidinkieli, historia, maantieto jne.) osuus on oppilaan n. 35 viikkotunnista suurin (viime vuonna 28/viikossa) ja loput n. 7 tuntia hän saa lähes oman mielensä mukaan valita ns. valinta-aineista (esim. kuvaamataito, musiikki, liikunta, käsityö, kone-, sähköoppi, kaupalli-

set aineet jne. Näin kunkin oppilaan työviikko on jokseenkin samanpituinen n. 35 t.

Yläasteen (VII, VIII, IX lk) läpipäästyään oppilaat ovat hakeutuneet muihin kouluihin jatkaamaan opiskeluaan, kuka Tampereen eri koulujen lukiolle, kuka ammattikouluihin, teknillisiin oppilaitoksiin jne. Viime kokouksessaan kunnanvaltuusto päätti perustaa Pirkkalaan lukion, joka aloittaa toimintansa v. 1970 syyskuussa. Yläasteen oppilasmäärä oli viime lukuvuonna 192, mutta nousee tulevana 215—220.

Vaikka Pirkkalassa on koulukokeilua suoritettukin jo useita vuosia, ei se tarkoita sitä, että kaikkien olisi osallistuttava edellä selostettuun peruskoulusysteemiin. Edelleenkin (paras) osa oppilaista pyrkii IV:lta luokalta alkaen Tampereen oppikouluihin. Tämä tuntuu tietysti opetustyössä eikä "latvasta katkaistun luokan" kanssa päästä yhtä hyvin tuloksiin. Sen ovat nämä kokeiluvuodetkin selvästi osoittaneet. On ollut pakko hellentää ohjaksia, ts. antaa helpotuksia joissakin oppikursseissa, jopa vapauttaa esim. englannin kielestä. Näyttää kuitenkin siltä, että peruskoulu tulee maassamme yleistyään. Tosin se kaipaa vielä melkoisia "remontteja", kunhan vain joku sanoisi minkälaisia. Ne on tarkoitus juuri kokeilemalla saada selville. Vaikka moinen koulun uudistus touttaakin eritoten opettajistolle arvaamattoman paljon ylimääräistä lisätystä, täytyy todeta sen sisältävän paljonkin mielenkiintoista ja vähän väliä aina uuttakin. Koska Pirkkalan kuntaakin on suhtautunut kouluasioihin erittäin myönteisesti, ei olekaan ihme, että olemme täällä Pirkkalassa pysytelleet täällä alalla kehityksen kärkipäässä. V. L.

SAKKOLAN PITÄJÄJUHLA PIRKKALASSA

3. päivänä elokuuta 1969.

Klo 10.00 Jumalanpalvelus Pirkkalan kirkossa, saarnaa lääninrovasti JOONAS LAURILA, Pirkkalan kirkkokuoro avustaa, johtajana kanttori PENTTI SEPPÄLÄ, uruissa tirehtööri AARO LEHMUSVUORI.

Jumalanpalveluksen jälkeen seppelten lasku sankarivainajien ja Karjalaan jääneitten vainajien muistomerkillä.

PÄIVÄJUHLA PIRKKALAN UUDELLA PERUSKOULULLA NAISTENMATKASSA, alkaen klo 14.00.

O H J E L M A

Torvisoittoa	Pirkkalan seurakunnan soittokunta, joht. kant. P. Seppälä
Yhteislaulua	Karjalaisten laulu
Tervehdyspuhe	Maisteri Juhani Laamanen
Kuorolaulua	Sekakuoro "Pirkat" joht. kant. P. Seppälä
Lausuntaa	Rva Eeva Koiranen
Yksinlaulua	Rva Irja Jääskeläinen, säestää kant. P. Seppälä
Kansantanhua	Kankaanpään Kalevan Nuoret, joht. rva Aino Pokkinen
Yhteislaulua	Pirkkalaisten laulu

V ä l i a i k a

Torvisoittoa	Pirkkalan seurakunnan soittokunta, joht. P. Seppälä
Yhteislaulua	Hämäläisten laulu
Juhlapuhe	Kansanedustaja NESTORI KAASALAINEN
Viulduettoja	Tirehtööri Aaro Lehmusvuori ja ylioppilas Antti Koiranen, säestää kant. Pentti Seppälä
Kansantanhuja	Kankaanpään Kalevan Nuoret, joht. rva Aino Pokkinen
Tervehdykset.	
Lopettajaissanat mv.	Aapro Jääskeläinen

M a a m m e l a u l u

TERVETULOA!

Toini Valkonen

Tarinaa Sakkolan Jäntevän vaiheista

Pirkkalassa 17. 5. -69 80 v. täytännyt mv Manu Pitkänen lienee viimeinen elossa oleva Sakkolan Jäntevän perustajajäsen. Seura perustettiin v. 1913, lähtien ripeästi toimintaan. Urheilukuninkaan arvonimen voittanut Manu Pitkänen omistaa ja hänen kotinsa kunnapaikalla on rovasti Eleniuksen tyttären ompelema ensimmäinen Jäntevän jäsenmerkki sivuillaan kuninkus- ja muut palkintomitalit.

Urheiluveteraani kertoo Jäntevän toiminnasta seuraavaan tapaan:

Jäntevän toiminta oli vilkasta ja sen jäsenmäärä oli suuri. Seuran kilpailuissa oli osanottajia runsaasti. Pitäjän ulkopuolella pidetyissä kilpailuissa oli harvakuisempi joukko. Kilpailumatkoja vieraille paikkakunnille seura teki: Käkisalmeen, Räisälään, Pyhäjärvelle, Metsäpirttiin ja Kaukolaan. Näissä kilpailuissa olivat mukana: Santeri Lamppu, Lauri Elenius, Matti Laamanen, Manu Pitkänen, Juho Kauranen, Mikko Pitkänen, Albert Kekki, Santeri Sipiläinen, Ville Heikkonen ja Ville Kuisma. Tässä oli senkauden kilpailurunko ulkopitäjissä, kaikki kenttäkilpailijoita seurojen välisissä otteluissa. Järjestettiin myös seurojen välisiä KUNINKUUS-kilpailuja, ne vastasivat nykyistä 10-ottelun mestaruutta. Näissä otti Manu Pitkänen voiton kaksi kertaa ja sai pitäjässä arvonimen: Urheilukuningas.

Vuoksenlaaksoa käsittävä kilpailu järjestettiin Sakkolassa. Kilpailuissa laskettiin kolmen osanottajan tulos. Osanottajina olivat

Hovikylän kyläjuhla

Sakkolan Hovikyläläiset koontuivat 1. 6. 1969 Vesilahdella Laukon Hinkkasella, viettäen ohjelmallisen tilaisuuden kotikylän muistoissa, samalla pitäen Hovin-

Lauri Elenius, Manu Pitkänen ja Santeri Sipiläinen. Kilpailu voitti ylivoimaisesti. Räisälän kansanopiston toveriliitto järjesti kilpailun Sakkolassa Manu Pitkäsen voittaessa ottelun.

Räisälän Pamaus järjesti Viipurin piirin kilpailut Sakkolassa. Kilpailu käsitti viestijuoksut ja 3-ottelun mieskohtaisesti. 4 x 100 m viestissä Jäntevä oli toinen, Viipuri voitti, Käkisalminen oli kolmas. Jäntevää edusti Santeri Sipiläinen, Matti Laamanen, Manu Pitkänen ja Mikkola. Mieskohtaiseksi kilpailuksi oli järjestetty 3-ottelu, jossa Jäntevää edusti Manu Pitkänen ja Matti Laamanen. Minä, Manu Pitkänen sain kolmannen palkinnon, jonka pidän elämäni parhaimpana saavutuksena, ottaen huomioon osanottajien korkean tason.

Edellä olevan olen kertonut muistitietoisena. Aika on pitkälle taakse jääneenä. Viisikymmentäviisi vuotta sitten nämä tapahtumat olivat ajankohtaisia. Vapaus-sota harvensi Jäntevän joukkoa näitä mainitsemiani sen ajan kilpaveikokja, kilpakentillä karastuneita.

**SALKO
KILPI**
jokaiseen
lippusalkoon

Sotainvalidien Veljesliitto

kylän Kirjastoseuran vuosikokouksen, joka on kuulunut aina tilaisuuden yhteyteen.

Juhla aloitettiin virrellä 557, jonka jälkeen talonisäntä Olavi Hinkkanen toivotti vieraat tervetulleeksi taloon, sekä omasta että Kirjastoseuran puolesta.

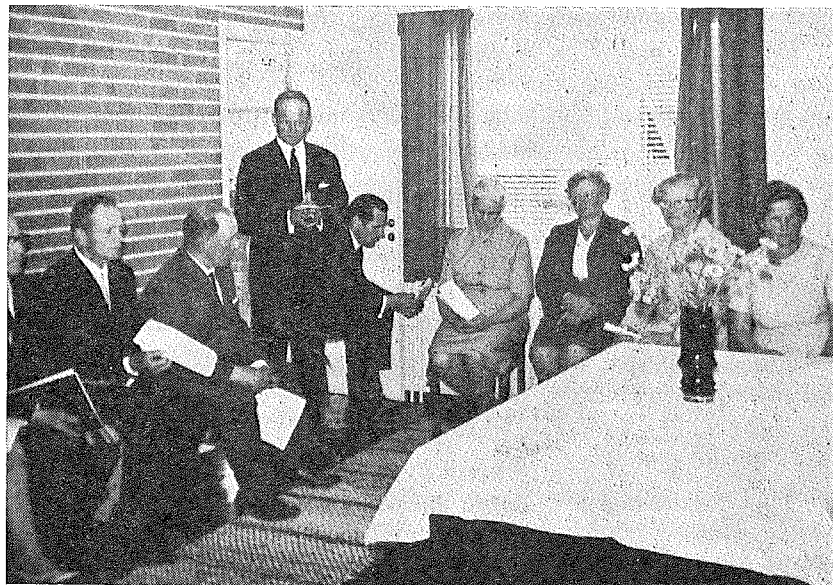
Mv Kaino Rytty kiitti talonväkeä ystävällisyydestä ja korosti tällaisen tilaisuuden tarpeellisuutta, Karjalaisen hengenperinnön vaalimisesta ja muistojen tallentamisesta. Hän sanoi meillä tässä maallisessa elämässä ututteruuden ja toiminnan ohella olevan, toisilla enemmän, toisilla vähemmässä määrin, sellaista "onnen kökköröä", niin kaikista tästä huolimatta me olemme täällä opettelemassa elämää iankaikkisuutta varten. — Elämämme miehuusvuodet, jotka saimme elää omassa Hovikylässä olivat meille jokaiselle, luulin, niitä elomme rikkaita vuosia, — lopetti puhuja.

Tämän jälkeen valittiin Kirjas-

toseuran eli "Kyläkokouksen" puheenjohtajaksi mv Väinö Pekkanen ja sihteeriksi mv Kaino Rytty. Koska Kirjastoseuran pitkäaikainen puheenj. mv Väinö Pekkanen pyysi saada jäädä sivuun pj:n tehtävistä, valittiin uudeksi pj. mv Olavi Hinkkanen, varapuheenjohtajaksi edelleen mv Kaino Rytty, sihteeriksi ja varojenhoitajaksi mv Toini Virolainen, lisäksi jäseniksi mv Väinö Pekkanen, mv Väinö Paksu, mv Juho Myllö, mv Reino Partanen ja mv Huugo Kankunen. Tilintarkastajiksi tulivat mv Kaarlo Leppänen ja Viljo Purontaa.

Kokouksen loputtua esitettiin vielä ohjelmaa: Kaino Rytty lausui kirjoittamansa runon, samoin Amalia Hartikainen, runo on lehdessämme. Runon "Kaarisilta" lausui Toini Paksu.

Seuraavaan kokoukseen päätettiin kokoontua parin vuoden kulu-

Mv. Kaino Rytty puhuu Hovin kylän kyläjuhlassa.

Amalia Hartikainen MATKA

Kuulijani vanha, nuori, pyynnön teen sinulle pätevän: minun kansain matkaan suori. Saat tässä kärrit kätevästi, kiesit kerrankin kepeät, varsin valkean etehen, sillä on siniset sivet, kulkuset kullalla väriset.

Joko kävit kärrilöihin, lähätäisit lähtemähän, kanssa tutavan toverin, keralla kaivatun kaverin, ylen hyvän ystäväsi. — Vai lie matka mainiampi menevänä mieluisampi, kulku aivan yksinäsi.

Ota ohjaket kätehen, ratustimet ranteisiin, käännä varsa valtatiele, leveälle reunoilansa, raitteille rajattomille. Suuntana on suora linja matka mutkaton mukana, tie taatusti tasainen. Joko kerkesit keralla lentämähän liitämähän, siivin muistojen monien.

Jo tullaan tutuille teille. Siin on mäet, siin on mutkat, Tuolla suora suksimäki Must'surmanmäki mukava, Alla mäen siintelepi peilikirkas Petäjäjärvi, Hovinranta hohtelepi, sinne katse kantaneekin.

Matka jatkuu mäkinen, lämmin hiekka jalkain alla.

Poies poikkeemme polulta, Venevalkaman vähäisen, Hovinsaari salminensa uimaranta oivallinen, pyykkilaituri lahonnut. Ei näy pyykkäriä patoja, poissa on paukun pesijät. Ei kuulu karttujen läiske, työn tahdistasainen, siinä rantahietikolla lähteen reunalla leveän. Juon pisaran lähdevettä kuivan kielen kostukkeeksi.

Katson rantaa laajemmalti, liekös venehet vesillä, ruuhet tuolla ruuviqossa, kalastajat kaislikossa, särkimertojen melojat, hauki ryssäin haiventajat? — Kalakontti kokassa ruuhun...

Lie nyt aikamme lipata mahta-

valle Hovinmäelle. Katson: Kyläsiinä kyyhöttävi, silmäin alla seutu laaja. Siinä pelot ympäriinsä, Pien'-pelto, Rantapelto, Kirkkopelto, Leskenpelto, takapuolla Heitiöpelto, "kastettuna" Kasakka-mäeksi.

Kaukana peltojen takana, näkyyppi Kal'ojan-kangas, kohoaapi Loskenkorpi peittäen osan kylästä Korven kodit kätköihinsä. Siellä suuri suossa silmä, Loskenlähde läikköväinen, johon ukot uhrasivat ammoin, aikojen takana, metsänriistaa mielitellen.

Tästähän nyt omille ajamme, eriteille erkanemme, yksi sinne, toinen tänne, veräjälle viimeiselle. Joko tuli tuttu polku tie tasainen tallustella kujaset kotiveräjän polun päähän päästyäsi?

Tuntenet pihlajat pihalla, tuomet kukin tuoksuvaissin? Tuntuuko tupa tutulta, porstuakin portainensa? Laaja on lattia tuvassa, leipäuuni nurkassa leveä. Penkit pitkin seinustoita, pöytä keskellä tupaista. Käynet karjakartanolla, lehmatarhaa tarkastelet, ovea navetan lähenet. Ota pönkä pois ovelta! Käyppä sisään käskemät-

tä! Onko parret paikoillansa, heinäsoimet sijallansa? Katsot lammaskarsinahan, vasikan paikalle vähäsen, sikapahnaakin sivulta.

Jos lie kaikki katsottuna, joka nurkka nuskittuna? Laita puu navetan ovelle, toinen tuonne tuvan oville. Että säilyy sisällä, kodin muisto koskematta, jälleen tullessa toisten, saman polun polkijoille.

Kuuntelet käen kukunnan tulevan Tyrsyvämmäeltä. Lasket siipesi sivulle, lepämähän lennostansa, matkalta kylän kotoisen.

*Helsingin Sakkola-Seuran
tiedotuksia:*

17 p:nä syyskuuta 1969

LANTTUKUKKO-ilta

Pauligin huvilassa Sibeliuksenpuistossa klo 19.00.

Taiteilija Viljo Hukari kertoo Petäjäjärven hovissa lapsuutensa viettäneestä suuresta laulajattaresta Hanna Granfeltista, rouva Kyllikki Vikström Saimaan matkasta, Tyyne-Kerttu Virkki Tallinnassa vietetyistä Eestin laulujuhlista.

Liikkeemme Lempäälän keskustassa palvelee Teitä ammattitaidolla ja ensiluokkaisilla tavaramerkeillä

eri osastoilla:

- ☐ SÄHKÖ- JA VESIJOHOTARVIKKEET
- ☐ URHEILUTARVIKKEET
- ☐ TELEVISIO- JA RADIO-OSASTO
- ☐ KAIKKI KODINKONEET
- ☐ MAALAU- JA RAKENNUSTARVIKKEET

kairimo
KODIN TAVARATALO

Lempäälä,
puh. vaihde 74 163

Viljo-Jussi Hukari

Näyte:

Oopperalaulajatar Hanna Granfeltin elämäkerrallisen teoksen alkuvun 1 osasto:

1 Lapsuuskoti

Suomen valoisa ja viileä kevät oli juuri puhjennut suven suloiheen loistoon jo kukkeuteen. Herkän vihreänä ja railkaana verhosi nuori koivikko Karjalan vaarojen rinteitä ja lehtoja. Tummempi havumetsäkin oli saanut vaihtelua vihreyteensä uusista, vaaleammista kevätkärkisistä ja punaisina loistavista kukinnoista. Harvinaisen runsas kukkien paljous peitti pensaat ja nurmikot, — järvenpinta välkkyi aamuauringon loisteessa, ja vaaran rinteiden kuusikossa kukkui Karjalan kultarinta Kevätkäki.

Oli suloinen suvisunnuntaiaamu, ensimmäisen helluntaipäivän aamuvirkku tuokio. Tuntui, kuin koko luomakunta olisi hetkeksi pysähtynyt hengitystään pidättäen nauttimaan ohikiitävän lyhyen, mutta suloinen Suomen kesän ihannuudesta kaikin aistimin. Järven pinnalla kävi hieno tuulen viri, ja lukemattomien laululintujen kuoro helskytti monisävyisenä kuin instrumenttejaan virittävä orkesteri. Sakkolan Petäjärven herraskartanon pihalla ja rakennuksen parissa huoneessa oli ollut koko edellisen yöntienoon hiljaista liikettä. Joku palvelustyttö juoksi kepein, kiireisin askelin pihan ylitse, keittiönportaita kaivolle tai kellariin ja päinvastoin, pisti puita suuren keittiön hellalla kiehuvan vesikattilan alle tai lisäsi vettä kattilaan. Kylältä saapunut apuvaimo liikkui hiljaa, ymmärtäväisin elein kartonon rouvan makuuhuoneen vaiheilla. Rouvan oli täytynyt jo

helluntaiaattoamuna jättää monet huolehtimisensa muille ja vetäytyä hiljaa vuoteeseen, sillä perheen uusi tulokas, sen neljäs lapsi, oli ilmoittanut saapuneen ajan, jolloin se tahtoi liittyä perhepiiriinsä.

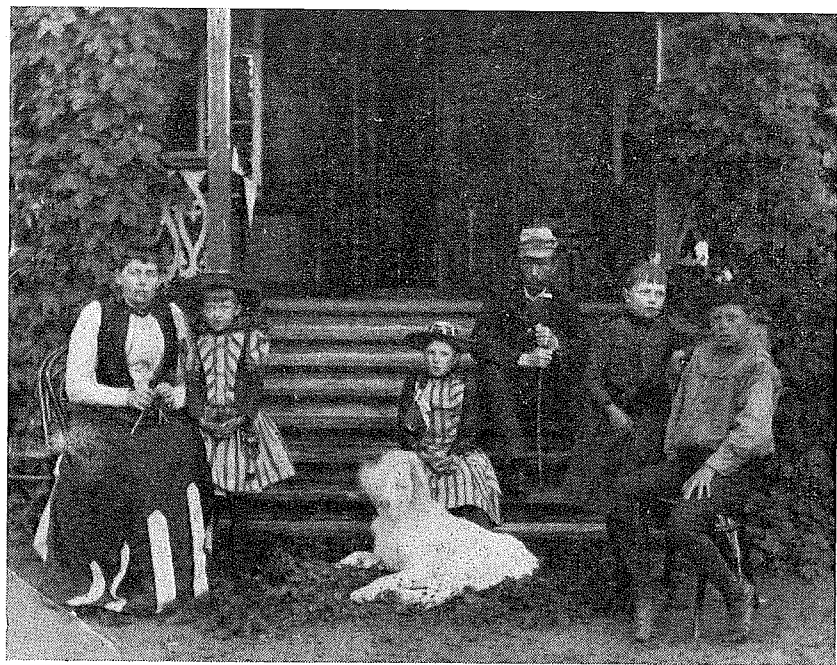
Rouvalla oli ollut koko aatto-päivän vaikeat oltavat — poltot olivat saapuneet voimakkaina aina tihenevin väliajoin, mutta kesäpäivä himmeni yöksi, yön hämyiset tunnit vaihtuivat hitaasti valoisammiksi, mutta vain viipyi odotettu. Vasta hämyyn vaihduttua kirkkaaksi kesäpäiväksi saapui vihdoinkin uusi tulokas, tummatukkainen, suurisilmäinen, harvinaisen kaunis tyttölapsi, jonka muotojen ja värien puhtaus ja sopuisuus olivat aivan harvinaiset vastasyntyneelle.

Pian oli koko herraskartanon monikymmenlukuinen väki liikkeellä, ja iloinen uutinen kauniin sunnuntailapsen syntymisestä kantautui pian alustalaisten ja palvelusväen välityksellä koko paikkakunnalle, jonka iloinen ja välitön

karjalainen kansa otti sanoman vastaan vilpittömästi iloiten.

Koko Suomen kansa oli saanut suuren lahjan tuona helluntaiaamuna. Tuosta sunnuntailapsesta kasvoi yksi Suomen kuuluisimpia laulajattaria, jonka maine kantautui kauas Suomen rantojen taa suureen Eurooppaan, jossa hän juhlittuna kaunottarena, suurena taiteilijana ja hyvänä ihmisenä kulki monen vuosikymmenen aikana voitosta voittoon Euroopan kuuluisimpien laulajattarien ensirivissä. Tälle Karjalan sunnuntailapselle olivat hyvät haltiattaret antaneet monia kauniita lahjoja, joita hän sittemmin niin rehellisesti ja auliisti jakoi tuhansien ja taas tuhansien korkean musiikin ja puhtaan taiteen innoittamille ihmisille.

Laulajatar Hanna Granfeltin nimi vietiin Sakkolan kirkonkirjoihin juhannuskesällä tapahtuvien ristiaisten jälkeen, ja syntymäpäiväksi merkittin tuo suvinen helluntaipäivä, heinäkuun 2. vuonna 1884.

Granfeltit perhekuvassa Petäjärven hovin rapuilla, äidin vieressä seisova tytär on Hanna.

KIITOS

Kiitämme parhaimmin seuraavia lahjoittajia, jotka lahjoituksin tukivat järjestämäämme kotiseutupäivää 28. 6. 1969 Vesilahdella: Suvanto Säätiö, Vesilahden Osuuskassa, Vesilahden Säästöpankki, Hämeen Osuusteurastamo, Kaupunkunta Tuotanto, Kauppaliike Jukka Niemi, Vesilahden Osuusmeijeri, Hilikka ja Viljami Suikkainen. Kiitämme lisäksi kaikkia läsnä olleita ja niitä, jotka uhrasivat aikaansa kotiseutu-päivän onnistumiseksi.

Petäjärven Nuorisoseura

Pikku uutisia

Eläinlääkintätohtoriksi on väitellyt Eero Koiranen. Vanhemmat ovat Linda ja Edvard Koiranen Sakkolan Haidermaasta.

Helsingin Sakkola-Seuran tarinailta Paulingin huvilalla 17. 9. klo 19.00.

Uusia ylioppilaita

Saarijärven Yhteiskoulusta Arja Vulli. Vanhemmat Kauko ja Arja Vulli Sakkolan Röykkylästä.

Kuusankosken Yhteislyseosta Eija Kaarina Annala. Äiti Tyyne Annala o.s. Repo Sakkolan Kaarnajoelta.

Haapamäen Yhteislyseosta Irma Teitelro Sirén. Äiti Sirkka Sirén. o.s. Repo Sakkolan Kaarnajoelta.

Vuoksenniskan Yhteiskoulusta sisarukset Eeva Hanna Maria (1968) ja Kaisa Helena Kihlström. Äiti Iida Kihlström o.s. Ukkonen Sakkolan Riiskasta.

Lempäälän—Vesilahden Yhteiskoulusta Antti Tapio Koiranen. Vanhemmat Toivo ja Eeva o.s. Jääskeläinen Sakkolan Kirkonkylästä.

Seppo Kalevi Kurikka. Vanhemmat Tauno ja Elma o.s. Lemmetty Sakkolan Petäjärveltä.

Eija Maarit Kurikka. Vanhemmat Soini ja Airi o.o. Pylläki Sakkolan Petäjärveltä.

Oriveden Yhteiskoulusta Päivi Unkila. Äiti Eeva Unkila o.s. Nykänen Sakkolan Kiviniemestä.

Äänekosken Yhteiskoulusta Anna Ollikainen. Vanhemmat Arvo ja Anna-Lisa Ollikainen Sakkolan Petäjärveltä.

Kauppakorkeakoulussa

Ulkomaan kirjeenvaihtajaksi valmistui ekonomisti Airi Temmes o.s. Käppi. Vanhemmat Arvo ja Annikki Käppi Sakkolan Röykkylästä.

Uusia merkonomeja

Kemin Kauppaoppilaitos. Kari Huuska. Vanhemmat Pauli ja Eila Huuska Sakkolan Viiksanlahdesta. Hämeenlinnan Kauppaoppilaitos. Päivi Mälkönen. Vanhemmat Eino ja Aili Mälkönen.

Ikaalisten Kauppaoppilaitos. Arja Nihti. Vanhemmat Teodor ja Tyyne o.s. Kemiläinen.

Valkeakosken Seudun Kauppaoppilaitos. Leena Mäkelä. Vanhemmat Eelis ja Aino Peltonen Sakkolan Petäjärveltä.

KYSYMYS ON
LAPSESTA
KOTONA JA
KOULUSSA

Kuolleita

Martti Reikoma, syntyi 19. 8. 1880 vpl:n Pyhäjärvellä, kuoli juhanusaattona Valkeakoskella. Kotipaikka Sakkolan Kirkonkylässä. Siunattiin Lempäälän kirkossa, jonka jälkeen muistotilaisuus Ehtookodossa 5. 7. 1969.

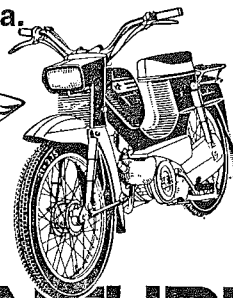
Emilia Kallonen o.s. Karppanen, syntynyt 10. 10. 1881 Sakkolassa, kuoli Loimaan Aluesairaалassa 11. 6. 1969. Siunaus Punkalaitumen hautausmaalla 22. 6. 1969, jonka jälkeen muistotilaisuus seurakuntakodissa.

Matti Sipiläinen, syntynyt Sakkolassa 6. 11. 1886, kuoli Pirkkalassa 23. 5. 1969. Siunaus viimeiseen lepoon toimitettiin Pirkkalan kirkossa 7. 6. 1969, jonka jälkeen muistotilaisuus vainajan kotona.

Ida Emilia Leppänen, syntyi Sakkolassa 8. 2. 1896, kuoli Valkeakosken sairaalassa 23. 5. 1969. Siunaustilaisuus Lempäälän Ristimäen

**TÄYDEN
KYMPIN MOPO**
Suomen suurimman
2-pyörätehtaan
tuotantoa.

Tunturi
Turvallinen.
Luotettava.

TUNTURI

— vaihdossakin varmaa "valuuttaa"!
Mukavat maksuehdot

Lempäälän Pyörä

Om. M. Toiva - Puh. 74 286

hautausmaalla 7. 6. 1969, jonka jälkeen muistotilaisuus Lempäälän seurakuntatalossa.

Eero L a m p p u, syntyi Sakkolan Petäjärveltä, kuoli Alavuden Aluesairaalaan 24. 5. 1969 78 vuotiaana.

Emanuel K u i s m a, syntyi Sakkolassa 7. 2. 1894, kuoli 24. 6. 1969 Lempäälässä. Siunattiin haudan lepoon Lempäälän Ristinmäen hautausmaalla 5. 7. 1969, jonka jälkeen muistotilaisuus seurakuntatalossa.

Helena U o s u k a i n e n o.s. Karonen, syntyi 14. 4. 1909 Sakkolassa, kuoli 29. 5. 1969 Jyväskylän keskussairaalaan.

Reino V i s k a r i, syntyi Sakkolassa 10. 3. 1916, kotikylä Vilakkala. Kuoli Orivedellä sydänkohtauksen murtautana 30. 4. 1969. Hän suoritti elämäntyönsä suuressa määrin kasvi- ja puutarha-alalla, ehtien varhaisesta kuolemastaan huolimatta kunnostaa monta naapurinkin puutarhaa nykyisellä kotipaikkakunnallaan Orivedellä, oman puutarhansa ohella. Hän oli myös VR viheralueiden hoitajana. Osallistui molempiin sotiin rintamajoukoissa, haavoittuen jatkosodassa.

Veikko A a b r a h a m K e l o, syntyi 18. 11. 1923 Sakkolan Kirkonkylässä, kuoli 29. 4. 1969 Pirkkalassa.

Helsingin Sakkola-Seura järjestää

KIRKKOJUHLAT 25-26. 10. 1969

25. 10. klo 18,30 Ehtoollisjumalanpalvelus.

26. 10. klo 10,00 Jumalanpalvelus Tuomiokirkossa,

jonka jälkeen perinteellinen kahvitilaisuus ohjelmineen Tuomiokirkko-seurakunnan seurakuntasalissa Meritullintori 3.

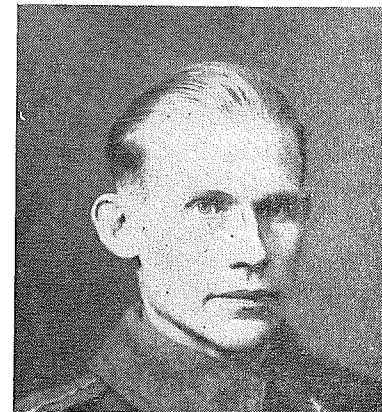
Vuosia täyttäneitä

75 vuotta täytti 29. 4. 1969 mv Juho V e p s ä Tammelan Mustialassa. Hän on syntynyt Sakkolan Rähärännän kylässä. Juho Vepsä on vapussoturi ja osallistui Venäjän saaren retkeen. Maanviljelyksen ohella hän on harjoittanut isänsä kanssa hevos- ja karjakauppaa laajalti kotimaassa ja myös rajojen ulkopuolella. Hän on raittius-, urheilu- ja nuorisoseuramies, maanpuolustustyö on myös hänelle läheinen. Kunnallislalla alalla hän on ollut monissa tehtävissä. Nykyisellä kotiseudullaan hän on mukana Karjala Seuran toiminnassa johtokunnassa varainhoitajana. Virkikilän ns. toimintaa hän on tukenut monella tavalla. Juho Vepsän vieraanvaraisuudesta ovat saaneet nauttia Karjalaiset järjestöt ja niiden työntekijät. Josta kaikkesta lämpimät kiitokset ja onnen toivotukset pirteälle 75 vuotiaalle. Onnea oloneuvoksen päiville ja vuosia Juho Vepsälle emäntineen toivottaa H. U.

70 vuotta täytti 3. 4. 1969 mv Juho Salomoninpoika T e n k a n e n Pirkkalassa, syntyi Sakkolan Karholaan.

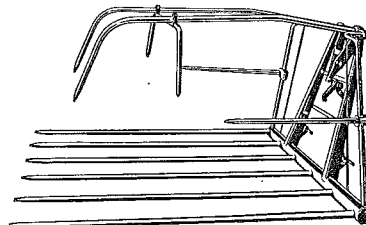

70 vuotta täytti 5. 5. 1969 maisteri Kreeta H a l m i n e n Turussa. Hän toimi Petäjärvien Emäntäkoulun johtajana vuosina 1929—1939 ja edelleen Naantalien Emäntäkoulun johtajana aina viimevuosiin saakka. Sakkolan Lotta-Svärd yhdistyksen puheenjohtajana maisteri Halmiainen toimi uutterasti vuosina 1934—1940.

70 vuotta täyttää 15. 9. 1969 mv Väinö P e k k a n e n Lempäälän So-tavallassa. Kotikylä Sakkolassa Hovinkylä, joskin hän oli syntynyt kirkolla. Sakkolan valistuneimpiin kuuluvan suvun jäsenenä mv Pekkanen joutui nuoruudestaan saakka koskeuksiin kaikkien ns. hyvien harrastusten kanssa, joten hänen työnsä yhteisöjen, seurojen ja yhdistysten

KONEELLISTAKAA HEINÄNKORJUUNNE HANKKIJAN TEHOKKAILLA JA VARMOILLA KONEILLA

korjaa...

Tehokas ja edullinen ratkaisu heinäkorjuussa on HEINÄHÄNTÄMENETELMÄ. Heinähäntällä kootaan heinät suoraan karheelta ja ajetaan latoon, jossa kuorma puretaan heinähissillä.

Tuotanto

toiminnoissa on ollut vuosikymmenet huomattavan aktiivista ja tuloksellista. Sakkolassa hän toimi mm. Hovinkylän Kirjastoseuran pj:nä aina tähän vuoteen saakka, aikaisemmin opintokerhon johtajana. Suojeluskunnan kyläpäällikkönä hän oli jatkosodan loppuun saakka. Mv Pekkanen oli myös Hovinkylän kansakoulun johtokunnassa Sakkolassa ja osallistui Petäjärvien nuorisoseuran toimintaan.

Nykyisellä kotipaikkakunnallaan Lempäälässä hän on aktiivisesti toiminut luottamustoimissa maamiesseurassa ja maataloustuottajissa sekä Reservialuupseeriyhdistyksessä ja Lempäälän Ampujissa.

Hän kuuluu myös Suvanto Säätiön hallitukseen.

70 vuotta täyttää 24. 9. mv Viktor R y y p p ö Vesilahdella, kotoisin Sakkolan Petäjärveltä. Varsinaisen ammattinsa, maanviljelyksen ohella häneltä on riittänyt intoa ja harrastusta moniin seura- ja yhdistystoimintoihin. Toimien Vuoksen ns-piirin pj:nä, samoin Petäjärvien ns:n puuhakkaana pj:nä ja koko toiminnan keskeisenä henkilönä, viimeiset parivuosikymmentä varainhoitajana. Vesilahden Karjalaisten sihteerinä hän on toiminut koko seuran toiminta-ajan ja kuntansa Sakkolan kunnalliselämään hän ehti myös huomattavasti osallistua, ollen jäsenenä monissa lautakunnissa, kunnan hoitokunnassa ja hoitaen kotonaan kun-

nan sivukirjastoa. Viktor Ryyppö on Etelä-Karjalaisten Nuorisoseurojen Liiton kunniajäsen.

Vesilahden kunnanvaltuustossa hän on ollut jäsenenä, samoin kuuluu edelleenkin kirjasto- ja raittiuslautakuntiin.

Lehtemme toimituskuntaan mv Ryyppö on kuulunut koko lehden ilmestymisen ajan, toista vuosikymmentä, ollen myös lehtemme asiamies ja tykätty avustajamme. Ahon reunalla pakinat ovat vuosien mitaan olleet lehtemme vakio sisältöön kuuluvia, toivottua luettavaa. Lisäksi Viki on puhujana ja lausujana saanut varauksettoman tunnustuksen osakseen.

60 vuotta täytti 17. 2. 1969 Hulda T a r m i l a o.s. Puolakka Ryttylängästä, syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Harjoittaa parturi- ja kampaamoliikettä nykyisellä kotipaikkakunnallaan.

60 vuotta täytti 18. 5. 1969 rouva Irma U o s u k a i n e n o.s. Eräkylä, Lempäälän Kuljussa.

60 vuotta täytti kesäkuulla 1969 lääkäri Iis. Kaarina T u o m i n e n o.s. Lamppu Helsingissä, synsyt Sakkolan Petäjärveltä.

60 vuotta täytti 22. 6. 1969 Aino H o n k a l a o.s. Kurikka Sirossa, syntyi Sakkolan Petäjärveltä.

60 vuotta täytti 3. 7. 1969 insinööri Arvo K o h o Tampereella. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Kiviniemi, jossa osallistui huomattavalla tavalla Kiviniemen Urheilijain toimintaan.

60 vuotta täyttää 13. 8. 1969 Alma N i h t i Helsingissä, syntyi Sakkolan Ojaniemestä. Toimii nykyisin ravintola-alalla.

60 vuotta täyttää 23. 8. rouva Aino J a n t u n e n o.s. Karvanen Haukivuorella, syntyi Sakkolan Petäjärvien Ollikaismäeltä.

50 vuotta täyttää 18. 9. 1969 emäntä Anna T u o m i n e n o.s. Hinkka-

nen Tottijärven Joenpohjassa, syntyi Sakkolan Hovinkylästä. Hänen kotinsa sodan jälkeen oli Vesilahden Laukossa, kunnes avioliiton solmittuaan kotikyläksi tuli naapurikylä Tottijärven puolella. Koti-Karjalassa hän osallistui inokkaasti ns. ja lottatyöhön.

Kaksi Helenaa

Kaksi Helenaa, kunnan hoidossa olevaa mummoa oli sijoitettu asumaan samaan mökkiin Rönkylässä. Mummoilla oli näin runsaasti aikaa kyläilemiseen, kumpikin omalla tahollaan tutuissa taloissa ja kahvia saatuaan juttu luisti molemalla vuolaa. Pää kunnian sai niin yhteinen asunto kuin asunto-kumppanikin.

Katselin ovensuupenkiltä kuinka Helena taittoi sormissaan pienen sirusen sokeria joka sirunen livahatti näppärästi suuhun. Helena kaatoi toisen puolen kupillisesta tassille välillä puhlaen ja välillä nopeasti sokeripalan sivuitsen puhua pälättäen, miten asunto mökki vilisee eläviä: — Viimo yönki tulj mui päälle sellane vatkale ko kisa ikkiä. Mie tarnaisi koivist kii ja olotin Hessu silmil, mitä hiä Helu lie uatelt sen suatuvua? — Ja Helena imaisi lopun kahvia tassilta paremman paikan puolelle näkymättömiin.

PYÖRÄLLÄ JOS MATKAN TATAT,
ISOT SÄÄSTÖT RANKKIIN LAATAT.

Ahon reunalta

Heinänteko se on taas alkamassa tänäkin kesänä, vaikka ollaan myöhässä, niin heinän kuin muunkin kasvun suhteen. Sitä varten minäkin läksin kaupasta luiskan ostoon, se kun on tuo luiska sellainen, että sillä on taipumus hävitä. Kovasin on toinen, vanha sanontakin kuuluu: kolajaa ko tupakovan. — Sanonnalla tahdottiin luonnehtia henkilöä, joka ei juuri pihan piiristä poistunut.

Minä luiskan ostaja jouduin kaupassa seisoskelemaan vähän kiireisen ostajan tiellä, sillä sattui samanaikaisesti ajamaan autolla pihaan sellainen isoinen isäntä, jolla oli kiire seivästämään, oli luokoa paljon ja poutainen päivä tulossa. Keskiolutta laatikon komensi kauppiaan kantamaan autoon ja emäntä muodin mukaisessa ranta-asussa teki kiireistä kauppaa: Valikoi makkaralaatuja eväskoriin.

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

Pari tiilitehtaan savipöksyistä työmiestä siinä katseli myös ja muistelivat entisiä aikoja, kun lähettiin heinälle piimäleili selässä, viikate olalla ja emännällä eväskoppa, jossa oli leipää ja silakkaa.

Sainhan sen luiskakaupankin tehdyksi ja kiire heinätoihin oli tarttunut minuunkin, kuinkas muuten, miten se olikaan laulu, — Mimmin uudet rantapöksyt sai miun mielein soimaan. — Niin siinä kävi vaan, että nuo emännän pöksyt sai aatokseni kulkemaan aikaan sinne kauas menneeseen, missä naiset meni heinälle kirjavat kalsut kintuissa vilkkuen. Mitähän siinäkin ajettiin takaa, kun kuumana heinäkuun aamuna menä leuhkaistiin paljain jaloin kalsut säärien suojana. Ei se mikään seksikäs kuva ollut, näin nyky-aikaisesti ajatellen, no mikäs sen tietää voi hyvinkin olla. Ei ole ketään enään elossa niitä kalsun käyttäjiä, jolta kysyä voisi.

Kun Syväojan Leena teki heinälle lähtöä haki hän kirstun kätöistä kesäkalsunsa, pumpulilangasta neulotut monin värein kirjaellut, huuhella hujautti vielä siinä kirkkaassa lähdevedessä ja asetti aidalle kuivumaan. Samoin tein nosti turpoamassa olleen piimälekkerin lähteestä, hankaili hiekkalla valkoiseksi ja sinne kannolle kuivumaan jätti.

Pojat olivat sunnuntaiyön hämyssä saatelleet tyttöjään kotiin, palatessaan huomasivat kuivumassa olleet kalsut. Katsoppas, Leena on jättänyt kalsunsa tuohon aidalle, vaikka kuka varastaisi, täytyy ihan korjata jonnekin, pannaan tuohon piimälekkeriin, siellähän ne on tallella, — ajattelivat pojat ja jatkoivat huolettomasti vihellellä matkaansa.

Varhain maanantaiaamuna, kun aurinko oli vasta korenon mitan kohonnut kömpi Matti sänkystä yli Leenan, hädisteli torakoita pöydältä, jotta olivat kerääntyneet siihen jääneen leivän kannikan ympärille, etsi kaapista silliä, söi aamutuimaan siinä parit silliniskat ja ryyppäsi tuopista piimää päälle. Haki siten lähteen reunalta lekkerin ja kaateli salunasta harmaata täyteen, se oli heinäniityn juomaa siihen aikaan. Lekkeri selässä, viikate olalla, Matti suuntasi askeleensa kohti Lutjanan niittyä, missä aamukasteinen vankka luhtaheinä odotti niittäjää. Ripeästi hän tarttui työhön, sillä heinänteon alkaminen on aina kuin juhlaa, on puhdas valkoinen paita ja tuoksuva heinä.

Tehtään aamuaskareet kiirehti Leenakin niitylle luu'on vetoon, tuoden eväät tuleksaan ja huuteli sitten Mattia murkinalle. Tullessaan ladolle hän alkoi hamuilla piimälekkeriä, suuta kuivasi, kuumaa oli aamu. Mikä perhana! Kun ei tipu mitään? — alkoi Matti murista, kolisteli, kolisteli, katsoi, suusta näkyi jotakin kirjavaa, otti puukon ja sen avulla kaivoi kalsun ulos, toisenkin. Mitä saakuttia siinä näitä tänne olet tupannut, ärähteli ukko, Leena siunailee ja riiputtelee kalsuja käsissään. — Kyllä minä niitä etsin, en löytänyt mistään, seliteli Leena. Mutta ei Matti enään murahtelee kun harmaata tuli reiän täydeltä, pyyhkii partansa ja alkaa syödä.

Hetken häirintynyt aamun rauha on palannut entiselleen, puhtaasti kalsut eivät ole pilanneet juotavaa, ja helpostihan piimäkin irtosi, huljatti vain ojan lämpöisessä vedessä. Illalla kotiin palatessa vilkkuivat kirkkaanväriset kalsut niin kiehtovasti taas.

Viki

Pien-Martti

Toimituksen tuoli

Jälleen on päästy kesää niin pitkälle, että Sakkolan-Juhlat on ovella, lisäksi lähestyvällä puolella, joten matkaan, matkaan, matkaan, suuntana Pirkkalan Naistenmatka ja kirkonpiiri. Ohjelma on toisaalla lehtemme sivuilla. Tapaamiin Pirkkalassa!

On järjestetty, edelleenkin järjestetään niin sanottuja "Kiisseli iltoja", hyvä kuin mikä, mutta siinäpä vasta emäntä olisi joka mustikka-MÖLLYLLÄ ravitsisi, samalla saisi vieraat suun sorjaksi. Kaipa kaupunkilaisetkin vielä mölyn muistavat?

Nyt on pidetty Sakkolan eri kyllien kotiseutupäiviä. Hyvä juttu, otamme tällaisista tilaisuuksista aina ennakkoan jo tietoja vastaan, samoin selostamme tilaisuudet, paikanpäältäkin mikäli vain saatantuu.

Yleensä kaikki ilmoitettavat asiat, kuten esim. kuolinsanommat, olisi saatava tänne heti, sillä kootan jokaisesta tietooni saamastani tapauksesta jotain kirjoitetta, vä-

Penhä hiä ol olt Martti, niiko myö muutki Karppast syntyisiä, mut siinä heä ol erikoine, ko hiä pienen-Marttin kuolki viime sova sohinois, vaik kokkuo hänel ois olt kaheki Karppase iest. Eik hiä lie olt ainaki soa kilo painone aikamiehen.

Sammoi Karppasiha myö oltii, vaik jo nii ettäistä, jot ei enniä iha sukulaissiikua. Mei kot ol Saunalahe rykil vievii kujasii ja Kylmoja välise jyrkä penkärie loael. Samallaist kujast ne veivät Martiki talol — muute samallaist, mut hei kujasillua ol yleikua nii äijält sikkoi tonkimas jot niis ei soppii mänemiä. Sen tähe myö oikaistiiki ain ruispello poikki, ja nii se tek Pien-Martiki meil tullessua. To-

venki-siin ol mei pelto ja hei pelto niihe kujasii välis ja keses riukaita. Marttiloisii talo ol siel pello

hinkin tiedon jyväsii. Koska kah-ta uutista ei lie asiallista samasta asiasta kirjoittaa niin jää työ monesti puutteelliseksi kaukaa nähtynä.

Viki täyttää piakkoin 70 vuotta. Minulle hän on ollut mm. tällä kirjoitusallalla ymmärtävä ja auttava sivustatuki, sanoisinkin, että ilman Vikkiä tuskin olisin paljon mitään pystynyt kynälläni aikaan saamaan. Kiitoksia ja Onnea!

Muistakaa Sakkola-Juhlat!

peräl, mut mitähä vart hyö sanonit meitä "pelloperröisiks"?

Mattiha siel vissii Marttiloisil isäntän ol, mut ko se äijä ol Suur-Martti ja sit oltii Pien-Martti, nii mihi hyö niist Marttiloist piäsiit. Muutako hyö olliit Marttiloisii.

Suurest-Martist uhottii jot hiä ol nii hanakka tupakal, jot häne pit yleikua immii piippuu. Ilma piippu hiä ol olevinnua ihako suu auk! Hiä ruukkaski sannuo, jot "leikki se on jos leipä loppuu, mut suur tuska jos tupakka loppuu".

Ja äijäsehä se tul vissii Pien-Martiki siin imemises: Häne pit immii yleikua. Ja tietähä tiän mitä vastasyntynt immyö; tissii vissiiki. Mut tiän Pien-Marti imemisest ei tahtont tulla loppuu ei millii pelil, ei terva kanskua. Vissii siin kokkeittii kaik konstit, siin vieroittamises ja vissii siin äijäki tahto käyttii älyjiä ko työns Pien-Marti suuhu savvuuva piipu, jot imemine toppua siihe paikkua. Mite kälkiä? Pien-Madtti tahto ihmii tissii ja piippuu vuoroperrii!

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

Miä tiije, millo häne imemisies lienyö loppunt, tupakkua hiä aina-ki poltti jo pienen poikan. Mut kyl hiä syömiäki ol oppint ja kyl hiä kasvoki. Hiä ol minnuu nuoremp, mut roimast suuremp ja pulskempi.

Kesekasvusii poikii ko viel oltii, käyti Pieni-Marti kans Saunalahe laivarykil uimas, tai opettelemistaha se viel ol. Miul olki siin omat konstiin. Ko mie en pysynt vie piäl ni mie opettelin uimua vie al. Rykisillalt sukelletti metri syyvyisie vettie, työnettii sormet hiekkua ja nyvittii ettiepäi. Siinhä sitä oppiki ottamua vaustii paljuas viestäki.

Yhe kerra ko myö tuas oltii Saunlahes pulikoimas, tul sin samal ruasua uimua yks helsinkiläine herra, mikä lie olt kauppatamatkustaja. Hiä riisu vuattiet rykil pollari juurie ja alkua uija polskuttua, nous rykil panemua piälie. Silijän kultasormuksen hiä ol topant pöksytaskuu, eikä sit muistatnkua sitä ko kohotti pöksyjä viärillä, nii sormus rillas rykil ja lankuruavost Suvanno pohjua. Syyviä siin ol vonkapaikal, mitä lie olt pari syle verra, ei hiä hirtint ei vissii osantkua sukeltaa sitä etsimiä.

Sit hiä uhhuomua meil pojil jot "pojat hoi, haluaateks tienata satasen? Satamarkkaa saa se, joka noutaa sormuksen järven pohjasta, tuosta raosta se tipahti."

No, mitäs meist kesekasvusist pojist sukeltaajiks, hyvä jos uijaki osattii. Mut miul juolaht mielie settäi Arvi, miu serkkui, ko ol kova sukeltammaa. Myö käsettii vierasta uottelemmaa vähä aikua ja lähetti etsimiä Arvii. Ja hyväst meitä lykästki: Arvi ol just tult pelloit ja suat riisutuks hevose ja nii myö lähetti kolmistua kiirie vilkkua loikimua päi Saunalahe rantua.

Sai sit Arviki sukeltaa vaik mite

Tauno Juhani Kurikka:

Sakkolan lahjoitusmaat v.1713-1880

V Piirteitä lahjoitusmaakauden elämästä

Hoviin kuului tavallisesti päärakenus, hovinhoitajan rakennus, aittoja, "saraimia" (liitreetä), talli, "läävät", palvelusväes tuvat ja "ambaasi" (makasiini). Myös porvana (viinanpolttimo) kuului tilaan.⁴³

Taloudenhoidossa hovinhoitajaa lähinnä oli "taarasti", joka piti silmällä ulkotöitä. "Maitoryssä" hoiti tilan meirelitalouden. Alustalaisten tärkeimpänä velvollisuutena oli päivätöiden tekeminen ja veroparselien suorittaminen. Työvuoroista kuultettiin kirkossa tai "staarosta" kävi

monta kertua tappuamatta pohjast, muuta ko kivilöi ja simpukoi. Siit hiä muutti tyliis tykkiniä toiselaiseks: Män jalat iel järvie, likkiä ko ois kävelt tolppua myöte käsillä ja varppaillua hämmmentel pohjahiekkua. Ja niihä siin sit käi, jot vihoviime häntä onnist — sai ko saiki kultasormukse varpuasevällii. Helsingi herra anto Arvil sata markkaa, niiko ol luvant, ja myö pienemmät pojat — myöki suatii jottai. Suatii kaksikymppi molluot.

Tais tuo olla miu ja Pieni-Marti ensimmäine tienest oikijua rahhua. Mitä työ luuletta meijä tehnie? Tehtii järettömämp teko mitä konsua! Myö pinkastii Kym'oja toiselle puolel Vulli puotii, mist ostettii nalliyssyt ja nalliloi. Viikkauve ajaks ol Ryökkylä rauha mänt, pyssyt sneko pamahtel millo misäki päi.

Sen jälkie mie sit muutinki pois Rökkylästä enkä enniä näht Pientä-Marttiä pienen, — vast vuosii peräst ja sillo jo suuren.

Eka Karppanen

käskemässä. "Ropotti" eli päivätyö käsitti etupäässä maatyötä. Kesällä oli heinänteko tärkein, buina töinä suoritettiin viljan kylvöä ja leikkausta, kyntämistä ja lannan vetoa. Talvella työmahdollisuudet olivat rajoitetummat, pääasiassa halkojen vetoa ja erilaisten työkalujen tekoa. Usein käytettiin myös urakoita, varsinkin lannan ajossa ja viljan leikkuussa. Päiväurakkaan kuului kaksitoista kuhilasta ruista. Nopeimmat ehtivät tehdä samana päivänä kaksi "tingiä" eli päiväurakkaa. Ropottipäivän arvo laskettiin rahaksi arvioituna yhdeksi pankkoruplaksi, joka oli kolmekymmentä hopeakopeekkua.⁴⁴

Päivätöihin tähdettäessä oli otettava mukaan mahdollisen monet työkalut, koska ennakolta ei tiennyt mihin työhön joutui. Niinpä eräs mies oli heinäaikana tuonut mukanaan viikatteen haravan, hangon ja srpin, mutta hänet pantiinkin ojan-kaivuun. Niinpä hänen täytyi lähteä hakemaan parin peninkulman päästä lapiota ja päivä kului siihen. Kesällä täyden työpäivän pituus oli auringon noususta sen laskuun, ja syksyllä riihenpuinnin aikaan puoliyöstä puoliyöhön tai vähintään ensimmäisestä kukonlaulusta myöhäiseen yöhön.⁴⁵

Näistä ajoista puhuttaessa täytyy ottaa huomioon myös väkijoumien runsas käyttö, olihan kotipolttokin sallittua. Donataareilla oli yleensä viinatehtaitensa tuotteiden markkinoinniseksi kapakka pitäjän kirkolla.⁴⁶

pyöräillen
TERVEYTTÄ

Keski-Suomen Sakkolaseuran vuosikokous

Keski-Suomen Sakkolaseura piti vuosikokouksensa huhtikuun 20 p. Jyväskylän Hospitsissa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Tauno Huuska ja pöytäkirjaa piti Soini Karjalainen. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Sanni Pikänen ja Edith Naski. Seuran tilit esitti Helvi Ryökäs ja toimintakertomuksen Soini Karjalainen, jotka molemmat hyväksyttiin.

Seuran toimintaohjelmaa lisätään pitämällä 3—4 kerhoiltaa vuodessa. Ensimmäiseen iltaan kutsui seuran jäsenet Arvi Nuora kotiinsa 29. 6. klo 15.00. Seuraavaan iltaan, jonka aika sovitaan myöhemmin kutsuivat Sanni ja Yrjö Pitkänen, myös kotiinsa. Elokuussa on tarkoitus tehdä retki Yläsmaajalle, joko Pyhäjärven tai Viipurin karjalaisten mukana, mikä-

li halukkaita osanottajia ilmaantuu. Retkeilyasioita hoitamaan valittiin Eino Nerho ja Arvi Nuora.

Seuran jäsenmaksuiksi henkilöä kohti toimikaudelta hyväksyttiin kaksi markkaa.

Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Aarne Roininen ja johtokuntaan erovuorossa olevat, Heino Kurikka, Tauno Huuska ja Eino Nerho, sekä varajäsen Eino Nuora uudelleen. Entisinä jäseninä kuuluvat johtokuntaan, Helvi Ryökäs, Arvi Paussu ja Soini Karjalainen, sekä varajäsenenä Helmi Sipponen. Tilintarkastajiksi valittiin Sanni ja Yrjö Pitkänen sekä varalle Armas Holttinen ja Eero Luukko. Seuralehden Sakkolalainen seuraavan numeron toimittajaksi va-

littiin Arvi Nuora. Päätettiin lähettää ne seuralehden kirjoitukset, joita ei ole aikaisemmin julkaistu Suvannon Seudun toimitukselle mahdollista julkaisua varten.

Kokouksessa todettiin Suvanto-Säätiön myötämielisyys, seuramme toiminnan edistämiseksi tarkoitettulla rahallisella tuella. Myös Yrjö Pitkänen aherteli jälleen näillä linjoilla, lahjoittamalla seuralle arvottavaksi taidokkaasti valmistamansa katajapytyn.

Molemmista lahjoituksista vilpittön kiitos.

Ylesen kokouksen jälkeen pidetyssä johtokunnan kokouksessa valittiin seuran varapuheenjohtajaksi Eino Nerho, rahastonhoitajaksi Helvi Ryökäs ja sihteeriksi sekä lehtikirjeenvaihtajaksi Soini Karjalainen.

TK

Valvottu punnitus ja luokittelu takaavat teille teuraistanne parhaan ruuhohinnan

Aarni Lainiala, Ikaalinen, puh. 6238	Eino Verkkoniemi, Orivesi, puh. 2185
Aaro Lainiala, Hämeenkyrö, puh. 15 190	Unto Ylä-Mononen, Orivesi, puh. 2130
Enkki Kujala, Mouhijärvi, puh. 8874	Arvi Smolander, Huutijärvi, puh. 71 477
Kauno Majamäki, Lajavjärvi, puh. 82 170	Tauno Rynnänen, Sahalahti, puh. 73 168
Veikko Heinisuo, Rahola, puh. 40 477	Pertti Koskinen, Toijala, puh. 21 581
Alpo Seppälä, Vaskivesi, puh. 56 941	Raimo Saarnio, Lempäälä, puh. 76 876
Mauno Kinnunen, Virrat, puh. 5285	Harry Kujampää, Tottijärvi, puh. 77 819
Viljo Nieminen, Ruovesi, puh. 2335	Heikki Nikkilä, Tottijärvi, puh. 14 052
Ilkka Lähteinen, Väärinmaja, puh. 6719	Aulis Jussila, Eräjärvi, puh. 6178

Syö syö veljeni syö
Burger
Burger-makkaraa syö

HOT

MAASEUTUVÄKI

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Lempäälän-Viialan Osuuskassa

VESILAHDEN OSUUSKASSA

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON- SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti, ilmestyy 1969 6 kertaa vuodessa.

Tilaushinta 6 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm vakinaisista ilmoituksista alennus.

Toimituksen ja konttorin osoite Narva Vakkala. Puhelin 931 / 77 843.

Postisiirtotili 47 - 30 763.

Pankki Vesilahden Osuuskassa Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Purontaa.

Toimituskunta Yrjö Raaska, Viktor Ryyppö, Helmi Uosukainen, Matti Riikonen ja Uuno Pulakka.

Tampereen Seudun OSUUSKASSA

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

Nyt sähkölämmitysasennukset sopivasti

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 78 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvo - palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

☎ TAMPERE 74 330

☐ SUORITTAA KAIKKIA RAKENNUSALAN PELTITOITA ☐